

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BİREYİ TANIMA: ALANLAR, TEKNİKLER VE UYGULAMALAR-I (Konu Özeti-3.Bölüm: 7-8)

Bireyi Tanıma: Alanlar

Öğretmenin Öğrenciyi Tanıma Nedenleri:

👉 Öğretmenlerin öğrenciyi tanımaları onların çalışmalarında kolaylıklar sağlayacaktır. Bu çalışmalar şöyle belirtilebilir:

1. Ünite planı yapmak, ders etkinliklerini düzenlemek, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik yöntem ve teknikleri seçmek, uygun ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanmak,
2. Her öğrencinin bireysel farklılıklarına göre ve gizil güçlerine uygun olarak üst düzeyde gelişmesine yardımcı olabilmek,
3. Öğrencinin sağlıklı kişilik geliştirmesine, kendini gerçekleştirebilmesine çevresine uyumlu hale gelmesine yardımcı olabilmek,
4. Öğrencilerin gerçekçi benlik algıları geliştirmelerine ve kendi problemlerini çözebilme gücü kazanabilmelerine yardım etmek,
5. Öğrencileri ilgileri, güdüleri, yetenekleri doğrultusunda kendilerine en uygun öğrenim dalına ve /veya mesleğe yöneltebilmek,
6. Öğrencileri belli bir mesleğe hazırlamak, bu meslekle ilgili davranışları kazanmalarına yardım edebilmek,
7. Sınıf-içi ilişkileri düzenlemek ve geliştirmek.

Bireyin tanınması için gerekli özellikler:

Sağlık Durumu: Sürekli hastalık, ilaç, geçmişte geçirdiği rahatsızlık, alerji vb.

Yetenekler: Öğrencinin tanınması dendiğinde ilk akla gelen özelliklerden biri onun yetenekleridir. Çünkü okulla ve okul başarısı ile doğrudan ilişkili olduğu düşünülür. Yetenek türleri:

- 👉 Sözel yetenek (Kelime ve sözlerle işlem yapabilme)
- 👉 Sayısal yetenek (Sayılarla işlem yapabilme)
- 👉 Şekil-uzay yeteneği (Şekillerin mekân içinde durumu, konumu vb.)
- 👉 Mekanik yetenek (Aletlerle uğraşabilme, kullanabilme)
- 👉 Bedensel yetenek (Bedenine hâkim olma ve ustaca kullanabilme)

İlgiler: Kişinin belli bir nesneye veya nesne türüne bağlanması, ona yönelmesidir. Kişi neye ilgi duyuyorsa onunla kendisini ilişkilendirmiş, kendisini ona bağlamış demektir. İlgi alanları:

- 👉 Temel bilim (Fen bilimleri)
- 👉 Sosyal bilim (Sosyoloji, antropoloji, psikoloji, tarih vb.)
- 👉 Canlı varlık (Canlılar, hayvan ve bitkiler)
- 👉 Mekanik (Çeşitli alet ve makineler)
- 👉 İkna (Başkalarını ikna etme)

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BİREYİ TANIMA: ALANLAR, TEKNİKLER VE UYGULAMALAR-2 (Konu Özeti-3.Bölüm: 7-8)

- 👉 Ticaret (Alım satım işleri)
- 👉 İş ayrıntıları (İşin ayrıntıları ile uğraşma)
- 👉 Edebiyat (Edebi eser inceleme, okuma, eleştirme, yazma)
- 👉 Güzel sanatlar (Resim, heykel vb.)
- 👉 Müzik (Müzik aleti çalma ve dinlemeden zevk alma)
- 👉 Sosyal yardım (Başkalarına yardım etme)

Akademik Başarı: Öğrencinin akademik başarı gelişimi izlenir ve başarılı olduğu dersler yönünde yönlendirme yapılmasında da katkıda bulunur.

Kişilik: Özellikle orta öğretim ve sonrasında öğrencinin kişilik özellikleri belirlenebilir. Ancak genellikle yapılması gereken, ortaya çıkan özelliklerinin bilinmesi ve not edilmesidir.

Benlik Tasarımı ve Değerler: Öğrencinin kendisini nasıl gördüğü de bilinmesi gereken diğer özelliktir. Benlik tasarımı diğer bilgilerle tutarlı veya tutarsız olabilir. Öğrencinin değerlerinin de öğretmenler ve ilgililer tarafından bilinmesi gerekebilir. Nelere önem verdiği/vermediği öğretmenin güdülemede işlerini kolaylaştırabilir.

Çevre ile İlgili Bilgiler: Kişinin nasıl bir ortam ve çevrede yaşadığı bilinmesi gereken diğer bir özelliktir.

Bireyi Tanıma: Teknikler ve Uygulamalar

👉 Temel amaç bireyin kendini anlaması, yeteneklerinin, ilgilerinin, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin farkına varması ve kendisiyle ilgili edindiği bilgiler çerçevesinde kararlar almasına yardımcı olmaktadır.

Yıldırım'a göre rehberlikte bireyi tanıırken göz önünde tutulması gereken bazı **ilkeler** (Bu sefer pdf'te gerçekten Yıldırım geçiyor. Ben değilim ama Aziz Yıldırım olabilir.byhy 🤔):

- 👉 Temel amaç bireyin kendini anlaması, yeteneklerinin... (Yukarıdaki ile aynı)
- 👉 Sadece bir ölçme aracı bireyi tanımak için yeterli değildir.
- 👉 Bireyi bütün yönleri ile tanımak mümkün değildir. Ancak, amaç bireyi olabildiğince farklı yönleriyle tanımaya çalışmak olmalıdır.
- 👉 Bireyle ilgili ek bilgiler sağlamayacaksa o tekniği uygulamanın gereği yoktur.
- 👉 Tanım tekniklerini değişik zamanlarda uygulamak yerine birlikte veya kısa zaman dilimi içinde uygulayıp sonuçlarını birlikte yorumlamak daha yararlıdır.
- 👉 Her durumda herkese uygulanan ve herkesin kabul ettiği bir teknik yoktur.
- 👉 Bireyi tanıma çalışmaları bütün öğrencileri kapsar. Ancak hepsini bütün öğrencilere uygulamak zorunlu veya gerekli değildir.
- 👉 Bireyi tanıma teknikleri birer araçtır, amaç hâline getirilmemelidir.
- 👉 Sadece duygusal sorunu olanlara değil, tüm öğrencilere yönelik olmalıdır.
- 👉 Öğrencileri tanıma hizmetleri süreklidir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BİREYİ TANIMA: ALANLAR, TEKNİKLER VE UYGULAMALAR-3 (Konu Özeti-3.Bölüm: 7-8)

Rehberlikte bireyi tanımak için kullanılan teknikler iki gruba ayrılır:

Testler

Test dışı teknikler

Testlerin Özellikleri:

İyi bir testin sahip olması gereken 4 özellik:

Geçerlik: Ölçmeyi amaçladığı şeyi eksiksiz, tam olarak ölçmesidir.

Güvenirlik: Ölçmek istediği şeyi hatasız ve doğru olarak ölçmesidir.

Kullanışlılık: Ölçme aracının kullanılmasının kolay olmasıdır.

Ekonomiklik: Ölçme aracının ekonomik olmasıdır.

Testlerin sonuçları bireye bildirilirken uyulması gereken kurullar:

Sonuçları bildirmeye başlamadan önce danışanın bunları gerçekten bilmek isteyip istemediğinden emin olmak gerekir.

Test puanları açıklanmadan önce danışanın testten ne beklediği anlaşılmalıdır.

Danışanın her testten nasıl bir başarı beklediği sorulmalıdır.

Birden fazla test uygulanmışsa sonuçlara yetenek testlerinden başlanması uygun olur.

Yetenek testinden hemen sonra veya eş zamanlı ilgi testleri açıklanmalıdır.

Ardından bu iki bilgi grubu eşleştirilmelidir. İlgili ve yetenek arasında tutarsızlık bulunduğu durumlarda bunun nedeni araştırılmalıdır.

Danışanın yetenek puanları ile okulda/başka bir çevrede o yetenek ile ilgili çalışmalarındaki başarı durumunu karşılaştırması için uyarıcı sorular sorulmalıdır.

Kişilik envanterleri bazen kişinin kendisine saygısı açısından çok önemli kişilik boyutlarını ölçmüş olabilir (ör. Saldırganlık, nevrozizm gibi). Bu durumda kavramları doğru, bilimsel doğrulara uygun, ama bireyin anlayacağı dille anlatılmalı.

Test sonuçlarını açıklarken danışanın soru sormasına ve katılmadığı noktalarda görüşlerini söylemesine izin verilmeli hatta teşvik edilmelidir.

Danışana testlerin bir bakıma bireyi başkalarıyla karşılaştırma aracı olduğu, mutlak ölçme yapmadığı, ölçmede hata olabileceği söylenmelidir.

Yetenek testi, ilgi ve kişilik envanterinden elde edilen bulgular açıklandıktan sonra bütün olarak ele alınıp uyuşan ve çelişen yönler üzerinde durulmalıdır.

Rehberlikte Kullanılan Testler:

Yetenek Testleri

İlgili Envanterleri

Kişilik Testleri

Tutum Ölçekleri

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BİREYİ TANIMA: ALANLAR, TEKNİKLER VE UYGULAMALAR-4 (Konu Özeti-3.Bölüm: 7-8)

Yetenek Testleri:

- 👉 Yetenek testi deyince de ilk akla gelen zekâ testi olmaktadır.
- 👉 Zekâ ile yetenek arasındaki fark veya örtüşme vardır.
- 👉 Büyük ölçüde örtüştüğü düşünülerek, burada birlikte ele alınacaktır.
- 👉 Zekâ testleri gerçekten de test anlayışının temelini oluşturur.
- 👉 Geliştirilen ilk testler de zekâ testleri olmuştur.
- 👉 Herkesin üzerinde uzlaştığı bir zekâ anlayışı olmadığı için, hemen hemen bütün zekâ testleri, "Zekâ, benim testimin ölçtüğü şeydir." demektedirler.

İlgi Testleri:

- 👉 Bireyin ilgilerini belirlemek amacıyla kullanılan testlerdir.
- 👉 Birden fazla ilgi aynı anda değerlendirildiği ve değerlendirmenin belli bir ölçüt çerçevesinde tüm ilgileri kapsadığı için envanter olarak isimlendirilir.
- 👉 Ülkemizde kullanılan en yaygın ölçek, Kuder İlgi Alanları Envanteri'dir.
- 👉 Bunun dışında:
 - 👉 Strong İlgi Envanteri,
 - 👉 Mesleki Yönlendirme Envanteri (Kepçeoğlu),
 - 👉 Kendini Değerlendirme Envanteri (Kuzgun)

Kişilik Testi:

- 👉 Bireyin kişiliği ile ilgili olarak bilgi toplamaya yarayan ölçeklerdir.
- 👉 Genellikle kişiliğin ölçümünde birden fazla boyutta aynı anda değerlendirme yapan testler envanter olarak adlandırılır. Diğer ölçekler genel olarak ölçek veya test olarak adlandırılır.

Rehberlik hizmetlerinde kullanılan kişilik ölçekleri şunlardır:

- 👉 Beier Cümle Tamamlama Testi (A formu 8-16, B formu 13 ve üstü yaşlar)
- 👉 CAT (Çocuklar için Algı Testi) (3-10 yaşlar)
- 👉 Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) (16 yaş ve üzeri)
- 👉 Louisa Duss Psikanalitik Hikâyeler Testi
- 👉 Hacettepe Kişilik Envanteri
- 👉 Rotter Cümle Tamamlama Testi
- 👉 Rorschach Mürekkep Lekesi Testi

Tutum:

- 👉 Kişilerin belli bir nesne ya da duruma yönelik duygusal, düşünsel veya davranışsal eğilimlerini belirlemeye yönelik testlerdir.
- 👉 Hemen her nesne, durum ve düşünceye yönelik tutum testi geliştirilebilir.
- 👉 Genellikle Likert tipi denilen ve bir ifadeye kişinin katılma durumunu 4, 5 veya 7 derece üzerinden cevaplama şekli kullanılmaktadır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

BİREYİ TANIMA: ALANLAR, TEKNİKLER VE UYGULAMALAR-5 (Konu Özeti-3.Bölüm: 6)

Test Dışı Teknikler:

- 👉 Katı bir yapılandırma içermez.
- 👉 Çoğu zaman yapılandırmanın nasıl yapılacağını uygulayıcı belirlenir.
- 👉 Standart şartlar sağlama, standart sorular sorma gibi zorunlulukları yoktur.
- 👉 Genellenebilirlikleri ve karşılaştırılabilir bilgi verme olanakları da zayıftır.

Test Dışı Teknikler			
Gözleme Dayalı	Kendini Anlatma	Başkalarının Kanılarına Dayalı	Etkileşime Dayalı
Gözlem kayıt list.	Otobiyografi	Sosyometri	Görüşme
Özellik kayıt list.	Arzu listesi	Kimdir bu tekniği	Ev ziyaretleri
Anekdote kaydı	Zaman cetveli	Sosyal uzaklık ölç.	Drama ve oyun
Derecelend. ölç.	Problem tarama lis.		
	Soru list./Anket		

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

Telegram Kanalı

Telegram Kanalı

Facebook Grubu

Facebook Grubu

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama